

ΟΙ «BIG 4» ΑΠΑΝΤΟΥΝ: Η ΦΥΓΗ ΤΩΝ ΡΩΣΩΝ, ΤΑ ΠΥΡΑ ΓΙΑ ΞΕΠΛΥΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ

Το νέο τοπίο στα χρηματοοικονομικά

ΝΕΣΤΟΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
vasilioun@sigmatv.com

Η ΚΥΠΡΟΣ ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

Οι επικεφαλής των τεσσάρων μεγάλων διεθνών ελεγκτικών οίκων ανοίγουν τα χαρτιά τους στη «Σημερινή» της Κυριακής και απαντούν για τη φυγή ρωσικών εταιρειών από την Κύπρο και τη νέα τάξη πραγμάτων που έχει δημιουργηθεί. Αναλύουν τα δεδομένα, λίγες εβδομάδες μετά την οριστικοποίηση της οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας για τις εταιρείες-κέλυφος και την επίδρασή τους στον τομέα. Επίσης, καταθέτουν τις απόψεις τους για το μέλλον του κυβερνητικού σχεδίου πολιτογράφησης ξένων επενδυτών και εξηγούν γιατί η Κύπρος βρίσκεται στο στόχαστρο για το ξέπλυμα παρανόμου χρήματος.

Η ρωσική... φυγή

Πιο αναλυτικά, η αποχώρηση ρωσικών εταιρειών από την Κύπρο ασφαλώς και προβληματίζει τους επαγγελματίες στον τομέα των υπηρεσιών. «Μετά τις αλλαγές, στις οποίες προχώρησε η ρωσική κυβέρνηση, οι εταιρείες ρωσικών συμφερόντων ουσιαστικά δεν αποκομίζουν ιδιαίτερα πλεονεκτήματα σε ό,τι αφορά τη φορολογία από τη δραστηριοποίησή τους στην Κύπρο», σύμφωνα με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της PwC. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, όπως μας αναφέρει ο Ευγένιος Ευγενίου, «αρκετές ρωσικές εταιρείες να έχουν επαναπατριστεί. Ωστόσο», προσθέτει, «ένας μεγάλος αριθμός ξένων και Ρώσων επιχειρηματιών συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται στην Κύπρο χάρη στην ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται αλλά και στην πρόσβαση που προσφέρει η χώρα στην

Ευρωπαϊκή Ένωση». Επιπλέον, «άνθρωποι με μεγάλη οικονομική επιφάνεια, που είχαν παρουσία στην Κύπρο από παλιά, τώρα επιλέγουν να κάνουν απ' εδώ τα πλάνα τους σε σχέση με τη διαδοχή τους και με το πώς θα μεταφέρουν την περιουσία τους στα παιδιά τους».

Νέα τάση

Στα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, που δεικνύουν ότι τα κεφάλαια που επαναπατρίστηκαν μέσω Κύπρου στη Ρωσία έφτασαν τα €10 δισ., κάνει ιδιαίτερη μνεία ο αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της KPMG. «Η επιβολή περιοριστικών μέτρων (sanctions), σε ό,τι αφορά τις ρωσικές επιχειρήσεις, επηρεάζει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και κάνει πιο δύσκολες τις εργασίες τους στο εξωτερικό, καθώς και τις συναλλαγές μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος», αναφέρει. Ο Χρίστος Βασιλείου σημειώνει, παρά ταύτα, ότι «οι επενδύσεις από τη Ρωσία συνεχίζονται, εφόσον οι επενδυτές ανταλλάσσονται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που προσφέρει η χώρα μας. Μεγάλο

μέρος των επενδύσεων τροφοδοτούν την αγορά ακινήτων. Υπάρχουν όμιλοι που μετέφεραν σημαντικό αριθμό προσωπικού στη χώρα μας δημιουργώντας βάση, ενώ αρκετές είναι οι οικογένειες που αποφάσισαν να εγκατασταθούν στην Κύπρο».

Ο Ανώτερος Εκτελεστικός Σύμβουλος της Deloitte σημειώνει στη «Σ» ότι «αντί εξόδου των ρωσικών εταιρειών, θα έλεγα ότι παρατηρείται αναδιοργάνωση των ομίλων που έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση στον αριθμό των εταιρειών. Πρόσθετα, άρχισε να διαφαίνεται ότι περιορίζονται οι ρωσικές εταιρείες που επιδιώκουν να επεκταθούν ή να εξασφαλίσουν έδρα στην Κύπρο». Σύμφωνα με τον Χρίστο Χριστοφόρου, «λόγω των νέων μέτρων που λαμβάνονται διεθνώς για τη διακίνηση κεφαλαίων και των κυρώσεων που επιβάλλει η Δύση (ΗΠΑ και Ε. Ε.) στη Ρωσία, παρατηρείται ένα μούδιασμα από πλευράς ρωσικών επιχειρήσεων». Διατυπώνει την ανησυχία του για το φαινόμενο, λέγοντας ότι «είναι μια τάση, την οποία οφείλουμε να την προσέξουμε και να την αξιολογήσουμε σωστά για τον σχεδιασμό των μελλοντικών μας κινήσεων».

Η φυγή ρωσικών εταιρειών άρχισε με αργούς ρυθμούς, από το 2012-13, λέγει ο Διευθύνων Συνέταιρος της ΕΥ. «Μετά την πρόσφατη εγκύκλιο της Κεντρικής Τράπεζας για τις εταιρείες-κέλυφος, ο ρυθμός αυξήθηκε σημαντικά. Ως εκ τούτου, έχει παρατηρηθεί εξόδος αρκετών ρωσικών εταιρειών, οι οποίες δεν έχουν πραγματική οικονομική υπόσταση και δραστηριότητες στην Κύπρο, ενώ ένας αριθμός κυπριακών ιδινοουσών εταιρειών δεν είχαν το απαραίτητο προσωπικό και ήταν αναπόφευκτο να τερματιστούν οι δραστηριότητές τους», σημειώνει. Ο Σταύρος Παντζαρής αναφέρει ακόμη ότι «παράλληλα με την έξοδο αρκετών εταιρειών, παρατηρείται ότι υφιστάμενες εταιρείες με πραγματικές δραστηριότητες και προσωπικό στην Κύπρο αρχίζουν να ενισχύουν την παρουσία τους στο νησί, και αυτό αποτελεί μια πολύ θετική εξέλιξη».

Οι shell companies

Θετικά πάντως αποτιμάται η πρόσφατη οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας για τις εταιρείες-κέλυφος. «Δημιουργεί νέα δεδομένα στον τομέα των διεθνών υπηρεσιών», επισημαίνει ο επικεφαλής της PwC. «Αποτελεί μια θετική εξέλιξη, η οποία συμβάλλει καθορι-

στικά στην καθιέρωση ενιαίων πρακτικών σε όλο το κυπριακό τραπεζικό σύστημα όσον αφορά την ενίσχυση των πρακτικών καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Τέτοιες πρωτοβουλίες», σύμφωνα με τον Ευγένιο Ευγενίου, «έχουν θετικό αντίκτυπο στην εικόνα της Κύπρου, αλλά και ουσιαστική συμβολή στην προσπάθεια ενίσχυσης της αξιοπιστίας της χώρας».

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η KPMG. «Η τροποποίηση αυτή θεωρώ ότι θα βοηθήσει προς την κατεύθυνση για μια πιο αποτελεσματική διαχείριση αυτών των εταιρειών από τις τράπεζες, ενώ θέτει τις βάσεις για καθιέρωση ομοιόμορφων πρακτικών σε όλο το κυπριακό τραπεζικό σύστημα», σημειώνει ο αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος. Ο Χρίστος Βασιλείου εκτιμά ότι «θα βοηθήσει μεσο-μακροπρόθεσμα στην εξάλειψη των ύποπτων συναλλαγών και στην περαιτέρω ενίσχυση των πρακτικών καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες».

Προσοχή για αποφυγή επιπτώσεων στην οικονομία συστήνει ο επικεφαλής της Deloitte. «Η οδηγία εκδόθηκε κατόπιν πιέσεων των ΗΠΑ, οι οποίες με τη σειρά τους δέχθηκαν προτροπές από την Υπηρεσία Καταπολέμησης Ξεπλύματος Χρήματος (FinCEN)», σημειώνει. Σύμφωνα με τον Χρίστο Χριστοφόρου, «στο πλαίσιο της νομιμότητας, πρέπει να προφυλάξουμε το μοντέλο μας για τις ξένες επιχειρήσεις και δεν θα πρέπει να πληγούμε από μέτρα που αφορούν φαινόμενα που αναπτύσσονται σε άλλες χώρες».

Ενίσχυση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας της χώρας βλέπει, μεταξύ άλλων, ο επικεφαλής της ΕΥ. «Ναι μεν θα μειώσει τον αριθμό των εγγεγραμμένων εταιρειών στην Κύπρο, θα υποχρεώσει όμως τις εταιρείες, που πραγματικά εργάζονται από την Κύπρο, να αυξήσουν την εδώ παρουσία τους», σημειώνει. Επίσης, ο Σταύρος Παντζαρής θεωρεί σημαντικό ότι «με τη νέα οδηγία, η Κύπρος βάζει τέλος στις επικρίσεις που δεχόταν στο συγκεκριμένο θέμα και μετά τις πρώτες αντιδράσεις πιστεύω ότι οι ενέργειες από όλους τους εμπλεκόμενους θα είναι προς τη σωστή κατεύθυνση για την βελτίωση της εικόνας της χώρας μας στο εξωτερικό».

Η πολεμική για το ξέπλυμα

Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει η άποψη των «Big 4» για τους λόγους, που το όνομα της Κύπρου φιγουράρει συχνά-πυκνά στον ξένο Τύπο για θέματα ξεπλύματος. Κυρίως αφορούν θέματα του παρελθόντος τα δημοσιεύματα, λέγει ο επικεφαλής της PwC, ο οποίος επισημαίνει ότι, παρά τα αυστηρά μέτρα που λαμβάνονται, «η εικόνα αυτή δεν έχει αποκατασταθεί πλήρως». Σύμφωνα με τον Ευγένιο Ευγενίου, «για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου απαιτείται στενή συνεργασία των Αρχών και του ιδιωτικού τομέα». Επιπλέον, «ποντάρει» πολλά στον επικείμενο έλεγχο της Moneyval το 2019 για θέματα ξεπλύματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. «Αποτελεί ιδανική ευκαιρία για να αποκαταστήσουμε την αξιοπιστία και να ενισχύσουμε την εικόνα της Κύπρου», λέγει ο κ. Ευγενίου. Προκρίνει, δε, τη δημιουργία μιας ενιαίας εποπτικής Αρχής γι' αυτά τα ζητήματα, λέγοντας ότι αυτό «θα εξασφαλίσει τη συνέπεια και την ευθυγράμμιση όλων και θα δώσει στην Κύπρο μια ισχυρή φωνή προς τα έξω». Επίσης, ο αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της KPMG υπογραμμίζει ότι «οποιαδήποτε φημολογία για σκάνδαλα που αφορούσαν εταιρείες που δραστηριο-

ποιούνταν στην Κύπρο, συμπαρέσυρε και το όνομα της χώρας μας». Σήμερα, προσθέτει ο Χρίστος Βασιλείου, «πέρα από την εναρμόνιση με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες που αφορούν τις διαδικασίες αντιμετώπισης φαινομένων καταπολέμησης ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, εφαρμόζεται, πλέον, και η ανταλλαγή πληροφοριών σε ό,τι αφορά τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς, με την πληροφόρηση να δίνεται από τα χρηματοπιστωτικά και άλλα παρόμοια ιδρύματα, όπως ασφαλιστικές εταιρείες και οργανισμούς παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, στις φορολογικές Αρχές».

Στην προ 2013 εποχή αποδίδει τις περισσότερες κατηγορίες και ο Ανώτερος Εκτελεστικός Σύμβουλος της Deloitte. «Αυτήν τη στιγμή», αναφέρει, «η Κύπρος είναι πλήρως εναρμονισμένη με τα ευρωπαϊκά πρότυπα στα θέματα ξεπλύματος χρήματος, διαθέτει αυστηρές ρυθμίσεις εποπτείας και ελέγχου στη διακίνηση χρήματος και γενικά ακολουθεί όλες τις οδηγίες που υπάρχουν διεθνώς». Ο κ. Χριστοφόρου τονίζει ακόμα ότι το ξέπλυμα χρήματος είναι από τα μεγαλύτερα ρίσκα που διατρέχουν χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και κατ' επέκταση ολόκληρα χρηματοπιστωτικά συστήματα, επισημαίνοντας, ωστόσο, ότι έχουν γίνει άλματα προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του νομοθετικού και του εποπτικού πλαισίου.

Χριστοφόρου: Η Κύπρος είναι πλήρως εναρμονισμένη με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και διαθέτει αυστηρές ρυθμίσεις εποπτείας και ελέγχου

Βασιλείου:
Οι επενδύσεις από τη Ρωσία συνεχίζονται, εφόσον οι επενδυτές αντιλαμβάνονται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που προσφέρει η χώρα μας

Παντζαράς:
Υφιστάμενες εταιρείες με πραγματικές δραστηριότητες ενισχύουν την παρουσία τους

Το μέλλον των πολιτογραφήσεων

Δεν αποτελεί μοχλό ανάπτυξης το σχέδιο για κατ' εξαίρεσιν πολιτογράφηση επενδυτών, σημειώνει ο Διευθύνων Σύμβουλος της PwC, παρά τη συμβολή του στην προσέλκυση επενδύσεων και στην ενίσχυση ορισμένων τομέων της οικονομίας. Η Κύπρος, σύμφωνα με τον κ. Ευγενίου, «χρειάζεται να χαράξει ένα νέο μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη. Χρειάζεται μια τολμηρή ατζέντα μεταρρυθμίσεων ευρείας πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να υιοθετήσει άμεσα τις κατάλληλες μεταρρυθμίσεις, ώστε να βελτιώσει το βιοτικό επίπεδο και τα εισοδήματα και να θωρακίσει την οικονομία έναντι μελλοντικών κραδασμών για να «κλείσουμε» την ψαλίδα από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες».

Πρόσθετες δικλίδες ασφαλείας στο σχέδιο εισηγείται η KPMG, λέγοντας ότι συνέβαλε τα μέγιστα στην οικονομική ανάκαμψη. «Η πολιτογράφηση δεν αλλάζει σε καμιά περίπτωση το φορολογικό καθεστώς του επενδυτή, καθώς απόκτηση της κυπριακής ταυτότητας δεν σημαίνει και αλλαγή φορολογικής κατοικίας. Στο πνεύμα του προτύπου ανταλλαγής πληροφοριών, θα ήταν δόκιμο το Τμήμα Φορολογίας να εξετάσει όλους ή σε δειγματοληπτική βάση αυτούς που έχουν εγγραφεί ως νέοι φορολογικοί κάτοικοι στην Κύπρο», σημειώνει ο κ. Βασιλείου. «Θα πρέπει», προσθέτει, «οι εποπτικοί μηχανισμοί (ΣΕΛΚ, Κεφαλαιαγορά, δικηγορικός σύλλογος) να ενεργοποιηθούν, ώστε στις περιπτώσεις που πάροχοι χρηματοοικονομικών υπηρεσιών εγγράφουν

πελάτες τους ως φορολογικούς κατοίκους της Κύπρου χωρίς να επιβεβαιώσουν ότι πληρούνται τα κριτήρια, να τους επιβάλλονται ποινές». Ο κ. Βασιλείου κρίνει αναγκαία τη δημιουργία ομάδας αξιολόγησης των επενδυτών, που αποκτούν κυπριακό διαβατήριο, «η οποία θα εξετάζει τους επενδυτές στο κατά πόσον συνεχίζουν να ικανοποιούν τα κριτήρια, όπως το καθαρό ποινικό μητρώο και η διατήρηση κατοικίας αξίας €500 χιλ. για πάντα».

Στις ρυθμίσεις της Ε.Ε. εστιάζει εν αρχή η Deloitte, λέγοντας ότι «έχει προχωρήσει σε ρυθμίσεις που καλύπτουν όλες τις χώρες της όσον αφορά τη χορήγηση υπηκοοτήτων σε ξένους». Η Κύπρος, προσθέτει ο κ. Χριστοφόρου, πρέπει να συμμορφωθεί. «Αν, τώρα, το πλαίσιο αυτό αποδειχθεί πιο αυστηρό απ' αυτό που είχαμε και αποθαρρυνθούν οι ξένοι για να πολιτογραφηθούν στην Κύπρο, θα φανεί στην πράξη. Όμως, θεωρώ ότι από τη στιγμή που όλες οι χώρες της Ευρώπης θα έχουν το ίδιο καθεστώς για τις πολιτογραφήσεις, εκείνο που θα μετρά είναι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της κάθε χώρας. Και στον τομέα αυτό, η Κύπρος έχει πολλά πλεονεκτήματα», τόνισε, αναφέροντας, παράλληλα, ότι το ενδιαφέρον των ξένων δεν εξαρτάται μόνο από το σχέδιο, αλλά και από άλλους παράγοντες.

Ο Διευθύνων Συνέταιρος της ΕΥ επισημαίνει ότι όλες οι χώρες της Ε.Ε. προσφέρουν κίνητρα για να προσελκύσουν ξένες επενδύσεις, περιλαμβανομένων και σχεδίων πολιτογράφησης. Το κυπριακό σχέδιο, λέγει ο Σταύρος Παντζαρής, είχε σημαντική συμβολή στην οικονομία

από το 2008, που εφαρμόστηκε, «με την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, τη στήριξη του κλάδου των ακινήτων, την ευρύτερη ανάπτυξη των συνδεδεμένων επαγγελματικών υπηρεσιών και επιπλέον την αύξηση των άμεσων εσόδων του κράτους». Έμμεσα, προσθέτει, «βοήθησε και στη μείωση της ανεργίας που ταλάνισε το νησί μας τα τελευταία χρόνια». Περαιτέρω, εισηγείται την τροποποίηση του σχεδίου, δύο φορές την τελευταία τριετία, «ώστε να ανταποκρίνεται σε ακόμα πιο υψηλού επιπέδου ελέγχους, που αφορούν στα προσωπικά αλλά και στα οικονομικά στοιχεία του αιτούντος, ενισχύοντας ακόμη περισσότερο τις διαδικασίες διαφάνειας για αποφυγή οποιωνδήποτε παρασπονδιών». Θεωρεί ακόμη ότι το σχέδιο, «με βάση τη σοβαρότητα, με την οποία αντιμετωπίζεται από την Κυβέρνηση και τους διάφορους φορείς, έχει μέλλον, με την προϋπόθεση, όμως, όλοι οι εμπλεκόμενοι να το προστατέψουν ως κόρην οφθαλμού και να τηρούν όλους τους κώδικες ηθικής και δεοντολογίας, ώστε να συνεχιστεί η προσέλκυση πραγματικών και σοβαρών ξένων επενδύσεων στο νησί μας».

Ευγενίου: Χρειάζεται μια τολμηρή ατζέντα μεταρρυθμίσεων ευρείας πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης